

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Jubilea a zprávy

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 28 (1983), No. 3, 172--174

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137910>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1983

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

jubilea zprávy

MÉ VZPOMÍNKY NA PROFESORA VÁCLAVA PLESKOTA

Profesor dr. Václav Pleskot zemřel v Praze 5. září 1982 a jeho žáci na něj vděčně vzpomínají. Dovolte mi, abych se i já v následujících řádkách připojil se svými vzpomínkami.

Nejprve uvedu několik málo životopisných dat (podrobný životopis z pera doc. Bruno Budinského uveřejněný u příležitosti sedmdesátin profesora Pleskota najde čtenář ve svazku 22 (1977) v č. 6 tohoto časopisu na str. 352—354).

Profesor Pleskot se narodil v Přelouči 17. listopadu 1907. Profesorem ČVUT byl jmenován roku 1949. Zastával různé funkce, mimo jiné byl vedoucím katedry matematiky a deskriptivní geometrie fakulty zeměměřické, děkanem téže fakulty (dříve Vysoké školy speciálních nauk) a později zastupujícím úřadujícím rektorem ČVUT a od května 1960 do března 1972 vedoucím matematické laboratoře ČVUT se sídlem na FJFI.

V posledně uvedené funkci byl profesor Pleskot mým nadřízeným. Mým učitelem byl však mnohem dříve. Poznal jsem ho jako přednášejícího numerických a grafických metod na matematicko-fyzikální fakultě, Ke Karlovu 3 v Praze 2, ve šk. r. 1952/53 i při jeho konzultacích v budově kateder matematiky (dříve matematických ústavů) ČVUT na Bojišti 3, kde mne zasvěcoval do různých triků při používání elektromechanických kalkulačních strojů i do tajů grafických metod početních. Při svých přednáškách ve mně dovedl vzbudit zájem o numerické a grafické metody početní (které nám tehdy připadaly jako něco zvláštního a obdivuhodného, jako nekonvenční oblast matematiky). Později jako příznivec oboru strojů na zpracování informací se mi neztratil ani při mé aspirantuře ve Výzkumném ústavu matematických strojů.

Do matematické laboratoře k profesoru Pleskotovi jsem přišel v září 1960 jako sedmý

zaměstnanec. Profesor Pleskot měl jasnou koncepci matematické laboratoře jako rektorátní katedry pro aplikace výpočtové techniky v základních inženýrských oborech. Dbal na to, aby základní obory, to je stavebnictví, strojnictví a elektrotechnika, byly rovnoměrně zastoupeny jak v personálním vybavení laboratoře, tak i ve výběru úloh. Kromě povinné výuky vedl též kurs výpočtové techniky pro vedoucí pracovníky ČVUT a navázal spolupráci s Institutem chemického průmyslu a se Strojirenským institutem (později Institutem poradenství, přejmenovaným na Institut československého komitétu pro vědecké řízení) a spolu s nimi uspořádal náročné postgraduální kursy využití výpočtové techniky v různých oborech. V těchto kursech přednášel se svými spolupracovníky.

Byl jedním z iniciátorů založení společného Ústavu výpočtové techniky ČVUT a ČSAV. Jako předseda poradního sboru pro výpočtovou techniku na ČVUT a vedoucí matematické laboratoře, která později získala statut detašované katedry v uvedeném ústavu, byl zástupcem ředitele ústavu.

Důležitým momentem v životě matematické laboratoře byla instalace samočinného počítače MINSK 22 M, který byl dovezen z Běloruské SSR v listopadu 1967 a na němž pak pracovníci matematické laboratoře rozřešili řadu úloh. Po nábore spolupracovníků pro provoz tohoto počítače stoupl počet zaměstnanců laboratoře na 34.

Profesor Pleskot pomáhal dlouhá léta technikům z průmyslu i pracovníkům jiných oborů při sestavování nomogramů a vedl k tomu i své spolupracovníky. Dbal na to, aby tyto konzultace byly zapsány do konzultační knihy, kde se časem nashromáždily popisy aplikací matematiky v nejrůznějších oborech lidské činnosti od textilního průmyslu po lékařství. Později už sem byly zapisovány většinou konzultace o použití samočinných počítačů v technice i v jiných oborech. Dbal též na vedení kartotéky pracovišť aplikujících matematiku, kde byla uvedena nejen tradiční pracoviště jako na příklad SVÚSS, ale i například Výzkumný ústav bramborářský v Havlíčkově Brodě (s těmi ústavu jsme spolupracovali). Dbal na udržování a doplňování sbírky prostředků výpočtové techniky, jejíž základ byl zděděn po Ústavu aplikované matematiky ČVUT

Po zrušení matematické laboratoře byli někteří její zaměstnanci v březnu 1972 převedeni na

katedru matematiky FJFI ČVUT. Do práce této katedry se profesor Pleskot aktivně zapojil a působil zde dva roky.

Po odchodu do důchodu teprve měl dosti času se věnovat svému oblíbenému sdružení rodáků a přátel Přelouče, jehož byl po několik let předsedou.

Je třeba připomenout dlouholetou činnost profesora Pleskota v JČSMF, zvláště v její komisi pro matematiku na vysokých školách technických, ekonomických a zemědělských. Profesor Pleskot byl zvolen čestným členem Jednoty.

Na závěr bych rád uvedl, že profesor Pleskot byl dobrým otcem své početné rodiny a svým dětem poskytl to nejlepší dosažitelné odborné vzdělání.

Jiří Kafka

PROF. DR. JAROMÍR BROŽ PĚTASEDMDESÁTILETÝ

V tomto roce se 2. března dožívá pětasedmdesáti let prof. dr. Jaromír Brož. Jubilantovo život-

ní dílo již bylo v tomto časopisu vzpomenu to v roce 1973 u příležitosti jeho pětasedesátin [1]. Tehdy prof. Brož rovněž ukončil jednu z významných etap své vědecké a pedagogické činnosti — vedení katedry obecné fyziky na matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy. Neznamenalo to však, že se rozloučil s fakultou a fyzikou vůbec. Máme tedy nyní vzácnou a radostnou příležitost mu nejen blahopřát, ale připomenout si i jeho bohatou činnost v uplynulých deseti letech.

Profesor Brož po několik let pokračoval v přednáškách z fyziky pro učitelské studium a pracoval v různých fakultních orgánech a komisích. Dosud předsedá rigorózní komisi (fyzika magnetických jevů) a komisi pro obhajoby kandidátských prací v oboru aplikované fyziky. V témže oboru je členem komise pro obhajoby doktorských prací, kterou před tím po léta vedl. Mimo fakultu zasedá ve vědecké radě Výzkumného ústavu zvukové, obrazové a reprodukční techniky. Je zřejmé, kolik jen organizační práce se skrývá za tímto stručným výčtem, nehledíme-li na odbornou stránku jubilantovy činnosti.

Ve zmíněném období prof. Brož i nadále využíval svých pedagogických a vědeckých zkušeností a vyvinul obdivuhodnou aktivitu při psaní skript a učebnic. Pokud jde o skripta, spadají do tohoto desetiletí:

J. BROŽ: *Elektřina a magnetismus I a II*. SPN, Praha 1974 a 1976.

J. BROŽ, M. ROTTER: *Příklady z molekulové fyziky a termiky*. SPN, Praha 1980.

R. BAKULE, J. BROŽ: *Základy molekulové fyziky*. Rektorát UK, Praha 1982 až 83.

V roce 1974 vyšel dlouho připravovaný druhý díl knihy *Základy fyzikálních měření* (SPN, Praha), který pod jeho vedením napsal kolektiv autorů z MFF UK. Poněvadž první díl této knihy z roku 1967 byl stále velmi žádán a řadu let již rozebrán, ujal se prof. Brož úkolu připravit jeho nové, důkladně přepracované vydání. Ve velmi krátkých termínech, požadovaných nakladatelstvím, celý spis redigoval a některé kapitoly sám přepsal (knihka má vyjít v SPN v letošním roce). Mnoho energie a času si též vyžádala práce na nově pojatých *Fyzikálních a matematických tabulkách* (spoluautoři V. ROSKOVEC a M. VALOUCH, SNTL, Praha 1980).

Uvedená skripta a učebnice jsou určena pře-

devším pro základní kurs fyziky, a to jak pro přednášky, tak pro cvičení a praktika. Je to oblast, která kromě pedagogických zkušeností vyžaduje i široký rozhled po fyzice, a proto bývá úzce specializovanými odborníky často opomíjena.

Všichni, kdo s prof. Brožem v této době měli možnost spolupracovat, oceňují jeho životní elán a neobyčejně přátelské ovzduší, které kolem sebe neustále vytvářel. Při každé práci byl nesmírně svědomitý a zejména sám na sebe velmi náročný. Vždy raději přejímal práci za druhé, než aby nechával druhé pracovat za sebe.

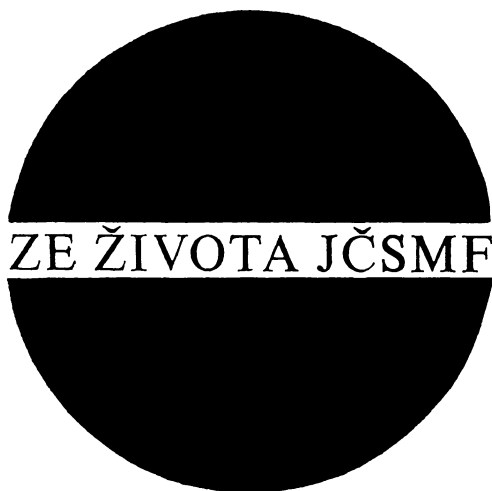
Toto významné životní jubileum nám dává příležitost, abychom prof. Brožovi jménem jeho

početných žáků a spolupracovníků poděkovali za vše, co pro matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy i pro celou československou fyziku vykonal. S vděčností vzpomínáme na všechny hezké chvíle s ním prožité a přejeme mu do dalších let pevné zdraví a hodně sil k uskutečnění všech jeho záměrů a přání.

Jiří Šternberk, Vladimír Roskovec

Literatura

- [1] ŠTERNBERK J., HAVRÁNEK A., SEDLÁK B.: Pokroky mat., fyz. a astr., 18 (1973), 223 až 224.

17. CELOSTÁTNÍ KONFERENCE O MATEMATICE NA VŠTEZ

Ve dnech 22.—26. srpna 1982 se konala v Ostravě v areálu Vysoké školy báňské již 17. celostátní konference o matematice na VŠTEZ. Pořadatelé byly Jednota československých matematiků a fyziků (Komise pro matematiku na VŠTEZ, ostravská pobočka JČSMF), Jednota

slovenských matematiků a fyziků a Vysoká škola báňská (katedra matematiky a deskriptivní geometrie). Konference měla název „Středoškolská matematika z hlediska potřeb vysokých škol inženýrského zaměření“.

Obsahovou náplň konference zajišťoval přípravný výbor, jehož předsedou byl doc. RNDr. BRUNO BUDINSKÝ, CSc. Za vynikající organizační přípravu konference patří dík organizačnímu výboru, který pracoval pod vedením rektora Vysoké školy báňské prof. RNDr. OLDŘICHA HAJKRA, DrSc. et Dr.h.c. Vlastní průběh konference řídilo pracovní předsednictvo ve složení: doc. RNDr. BRUNO BUDINSKÝ, CSc. (předseda); RNDr. PAVEL BURDA; RNDr. ZDENĚK BOHÁČ; sš. prof. KAREL BRANIŠ; RNDr. JARMILA BUREŠOVÁ, CSc.; prof. RNDr. OLDŘICH HAJKR, DrSc. et Dr.h.c.; doc. RNDr. OTAKAR JAROCH; doc. RNDr. FRANTIŠEK JIRÁSEK, CSc.; RNDr. VLADIMÍR JODAS; doc. RNDr. JIŘÍ KLÁTIL, CSc.; RNDr. MILADA KOČANDRLOVÁ, CSc.; doc. RNDr. BLANKA KOLIBIAROVÁ, CSc.; doc. ing. JOSEF LÁNIČEK, CSc.; prof. RNDr. VÁCLAV MEDEK; doc. RNDr. JIŘÍ NEUSTUPA, CSc.; RNDr. JARMILA NOVOTNÁ, CSc.; RNDr. DAGMAR PÍŠOVÁ; prof. RNDr. JAN POLÁŠEK, DrSc.; prof. ing. RNDr. LADISLAV VOTRUBA, DrSc.; sš. prof. ALENA ZEMKOVÁ; doc. RNDr. ZOLTÁN ZALABAI, CSc.; doc. RNDr. JÚLIA ŽILINKOVÁ, CSc.